

När "Ulfåsamarschen" komponerades.

Det var visst hösten år 1865, om jag minnes rätt, som »Bröllopet på Ulfåsa», Frans Hedbergs mästerliga och fosterländska skådespel, uppfördes för första gången i Stockholm. Ryktet hade redan spridit sig långt dess förinnan om att i stycket skulle uppträda alla våra förnämsta skådespelare och skådespelerskor, bland andra fruarna Hvasser och Swartz, samt hrr Dahlqvist, Elmlund och Kinmansson m. fl. Man repeterade ifrigt. Och stor omsorg och kostnad ägnades åt det storslagna styckets iordningsställande och vackra uppsättning.

Frans Hedberg var då ung och själf särdeles öm om sitt skötebarn och önskade naturligtvis allt så stämningsfullt som möjligt. Sålunda fann han med skäl, att till bröllopståget i tredje akten borde vara musik i någon passande medeltidsstil — det skulle betydligt höja

effekten. Hedberg vidtalade den talangfulle August Söderman, att han skulle åtaga sig värfvet att skriva musiken, och alla visste, att den då både skulle bli originell och snillrik; men Söderman, ofta butter och kärf, ville alls icke vara med om saken — han tyckte »att Bengt Lagman och Sigrid den fagra mycket väl kunde blifva gifta utan musik och lika lyckliga för det». — Hans vägran var ounkullrunklig, ehuru teaterdirektionen förenade sina böner med författaren.

Så en vacker vårdag enades Frans Hedberg, Aug. Söderman och dekorationsmålaren Fritz Ahlgrenson om att man skulle taga en vagn och fara ut och äta middag på Stallmästaregården. Sagdt och gjordt. Man gaf sig åstad under strålande vårhimmel och med lika strålande humör. Under vägen sökte Hedberg, understödd af den lefnadsglade Ahlgrenson, att ytterligare öfvertala Söderman att ändra sitt beslut. Men denne endast rynkade ögonbrynen och skakade på hufvudet.

Då man anlände till det gamla välkända världshuset, bestäldes en god middag i ett rum en trappa upp, där man skulle få vara ostörd. Middagen kom och befanns vara förträfflig, stämningen var glad och skämtet flödade. Slutligen steg man upp från bordet och tände sina cigarrer och slog sig ned igen för att låta maten smälta. Men Söderman stälde sig vid fönstret och började trumma på rutan, först

sakta och så hårdare, i takt, en egendomlig rytm, som härmade pukans dån på afstånd . . . Snart voro alla tio fingrarna med och rytmen blef allt kraftigare utpräglad. Hedberg och Ahlgrenson sutto stilla och lyssnade, under det de sågo på hvarandra. Slutligen vände Söderman sig om, gick fram till det uppslagna pianot, satte sig ned och spelade det samma han förut markerat på fönsterrutan, men nu fullständigt, med den rikaste färg och karaktär. Därpå vände han sig om på stolen, såg på Hedberg och sade leende: — Hm, är du nöjd med det så här, bror Hedberg? — Hedberg sprang upp och omfamnade den snillrike kompositören, som lugnt tillade:

»När vi komma hem skall jag skriva ut marschen och sedan återstår blott att instrumentera den, så är det färdigt.»

Sålunda kom »Ulfåsa-marschen» till, denna musik som väl skall lefva lika länge som själfva skådespelet. Denna musik som hänförde icke blott vid dess första uppförande, utan sedan under årtionden spelats af hvarje musikkapell öfver hela landet och ljudit från orglarna vid de stora kyrkbrudbrölloppen på landsbygden.

Hvarför den blifvit så populär är väl därför att den är så *äkta svensk*, det är toner ur själfva *folkets själ*.